

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bořivoje Hájka a soudců Mgr. Radka Kopsy a JUDr. Šárky Hůrkové, Ph.D., ve věci

žalobce: **XXX**, narozený dne XXX
bytem XXX
zastoupený advokátkou Mgr. Hanou Kuncovou
sídlem Marie Cibulkové 394/19, Praha

proti
žalovaným: **1) XXX**, narozená dne XXX
bytem XXX
zastoupená advokátem JUDr. Milanem Růžičkou
sídlem Bratranců Veverkových 702, Pardubice
2) nezletilý XXX, narozený dne XXX
zastoupený opatrovníkem Úřadem pro mezinárodněprávní ochranu dětí
sídlem Šilingrovo nám. 3/4, Brno

za účasti: **pěstounka XXX**, narozená dne XXX
bytem XXX
zastoupená advokátem Mgr. Lukášem Blažkem
sídlem Čs. Legií 500, Pardubice

Úřad práce České republiky – Krajská pobočka v Pardubicích
sídlem Boženy Vikové-Kunětické 2011, Pardubice

o určení otcovství a úpravu péče a výživy,
o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 19.10.2017
č. j. 11C 43/2013-378,

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se ve výrocích II. a XI. **potvrzuje.**
- II. Rozsudek okresního soudu se ve zbývajících výrocích, vyjma odvoláním nenapadeného výroku I., **mění takto:**

Žalobce je jako otec nezl. XXX povinen přispívat na jeho výživu od 22.5.2012 částkou 15 000 Kč měsíčně vždy do 10. dne v měsíci předem. Část výživného ve výši 4 500 Kč měsíčně za období od 23.7.2015 do 31.12.2017, ve výši 4 950 Kč měsíčně za období od 1.1.2018 do 31.5.2018, a ve výši 6 105 Kč měsíčně od 1.6.2018 je otec povinen platit od 23.7.2015 na účet Úřadu práce České republiky, Krajské pobočky v Pardubicích, zbývajících část výživného pak k rukám pěstounky XXX.

Žalobce je povinen zaplatit dluh na výživném splatný na účet Úřadu práce České republiky, Krajské pobočky v Pardubicích, za období od 23.7.2015 do 31.10.2018 ve výši 187 081,50 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Za období od 22.5.2012 do 22.7.2015 žalobci dluh na výživném nevznikl.

Za období od 23.7.2015 do 31.10.2018 žalobci dluh na výživném splatném k rukám pěstounky nevznikl.

- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů za řízení před soudy obou stupňů.
- IV. Česká republika nemá právo na náhradu nákladů za řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Shora uvedeným rozsudkem okresní soud zastavil řízení ve věci určení otcovství žalobce k žalovanému 2) (výrok I.), svěřil nezletilého XXX do pěstounské péče babičky XXX (výrok II.), určil žalobci jako otcí výživné pro nezl. XXX za dobu od 22.5.2012 do 31.12.2012 ve výši 20 000 Kč měsíčně, za dobu od 1.1.2013 do 31.12.2013 ve výši 30 000 Kč měsíčně, a za dobu od 1.1.2014 do 22.7.2015 ve výši 25 000 Kč měsíčně (výrok III), uložil žalobci povinnost zaplatit dlužné výživné za období od 22.5.2012 do 22.7.2015 ve výši 414 000 Kč do 6 měsíců od doručení oznámení od pěstounky XXX o založení spořicího účtu vedeného na jméno nezletilého XXX u Komerční banky a.s., na tento účet (výrok IV.), uložil pěstounce XXX založit spořicí účet vedený na jméno nezletilého XXX u Komerční banky a.s., a písemně informovat žalobce o založení účtu, s tím, že pěstounka XXX je oprávněna disponovat s finančními prostředky na takto zřízeném účtu jen se souhlasem soudu (výrok V.).
2. Dále okresní soud uvedeným rozsudkem uložil žalobci jako otcí platit výživné pro nezl. XXX v celkové výši 20 500 Kč měsíčně počínaje dnem 23.7.2015, z čehož částka 10 000 Kč bude hrazena vždy do každého 10. dne v měsíci předem na spořicí účet vedený na jméno nezletilého XXX, který založí pěstounka XXX u České spořitelny a.s., a zbývajících výživné ve výši 10 500 Kč bude placeno vždy do každého 10. dne v měsíci předem k rukám pěstounky XXX (výrok VI.), uložil žalobci zaplatit dlužné výživné za období od 23.7.2015 do 31.10.2017 ve výši 503 500 Kč do 6 měsíců od doručení oznámení od pěstounky XXX o založení spořicího účtu vedeného na jméno nezletilého XXX u České spořitelny a.s., na tento účet (výrok VII.), uložil pěstounce XXX založit spořicí účet vedený na jméno nezletilého XXX u České spořitelny a.s., a o tom písemně informovat žalobce, s tím, že pěstounka XXX je oprávněna disponovat s finančními prostředky na takto zřízeném účtu jen se souhlasem soudu (výrok VIII.).
3. Konečně okresní soud uvedeným rozsudkem uložil žalobci jako otcí povinnost platit výživné pro nezl. XXX ve výši 4 500 Kč měsíčně počínaje dnem 23.7.2015, na účet Úřadu práce ČR –

krajské pobočky v Pardubicích (výrok IX.), uložil žalobci zaplatit dlužné za období od 23.7.2015 do 31.10.2017 ve výši 121 500 Kč na účet Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Pardubicích (výrok X.), žalované 1) jako matce výživné pro nezl. XXX neurčil (výrok XI.), rozhodl, že Česká republika nemá práva na náhradu nákladů řízení (výrok XII.), a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok XIII.).

4. K odůvodnění okresní soud uvedl, že žalobce (dále v textu též „otec“) se svou žalobou domáhal určení svého otcovství k XXX a jeho svěřeni do své péče. V průběhu řízení došlo dne 4.10.2016 k určení otcovství žalobce souhlasným prohlášením rodičů, proto okresní soud podle § 108 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též o.s.ř.) rozhodl o zastavení řízení o určení otcovství.
5. XXX
6. Dne XXX a svěřeni do péče navrhovatelky XXX jako jejich babičky, v jejíž péči jsou od dubna 2014 dosud, a to na základě rozsudku Okresního soudu v Pardubicích č. j. 24 P 40/2014 – 43. Následně byli XXX i XXX svěřeni do pěstounské péče XXX, a to rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích č. j. 24 P 40/2014 – 107, který nabyl právní moci 23.7.2015. Od tohoto data byl XXX přiznán na každé ze svěřených dětí příspěvek na úhradu potřeb dítěte ve výši 4500 Kč měsíčně. XXX.
7. XXX společně s XXX mají u své babičky - pěstounky zajištěny velmi dobré podmínky v XXX. XXX.
8. XXX.
9. XXX.
10. XXX.
11. Výše popsaný zjištěný skutkový stav posoudil okresní soud po právní stránce podle ustanovení § 958 odst. 1 a § 961 odst. 1 a 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále též o. z.), pro otázku úpravy péče o XXX, a dále podle § 85 zákona č. 94/1963, o rodině (pro období od 31.12.2013) a podle § 910, § 915, § 921 a § 922 o. z. pro otázku výživného, následujícím způsobem.
12. Podle okresního soudu je v nejlepším zájmu XXX, aby zůstal i nadále v pěstounské péči své babičky. Jde o stabilní výchovné prostředí, na něž je XXX zvyklý, péče babičky je ve všech směrech vyhovující. XXX XXX.
13. V otázce výživného okresní soud při rozhodování respektoval odůvodněné potřeby oprávněného XXX a zároveň i schopnosti a možnosti osob povinných, tedy otce a matky. Matce okresní soud výživné pro XXX neurčil, neboť na její straně nedošlo od posledního rozhodování soudu o jejím výživném k žádné změně poměrů v otázce výdělkových a majetkových možností.
14. Na straně otce okresní soud vycházel z jeho zjištěných příjmů v letech 2012 a 2013, a to i pro období následující, XXX XXX. Vzhledem k tomu, že od 23.7.2015 je vyplácen Úřadem práce ČR příspěvek na péči o dítě pěstounce ve výši 4 500 Kč měsíčně, pak od tohoto data přechází do výše příspěvku právo dítěte na výživné na stát, a pokud je výživné vyšší než tento příspěvek, náleží rozdíl dítěti.
15. Vzhledem k výši výživného, které přesahuje částku potřebnou na uspokojování běžných potřeb XXX, okresní soud uložil pěstounce, aby založila pro XXX spořicí účty, a v příslušném rozsahu uložil otci, aby výživné platil nikoli k rukám pěstounky, nýbrž na takto založené účty. S těmito finančními prostředky bude moci pěstounka disponovat pouze se souhlasem soudu, čímž je dostatečně chráněn zájem dítěte a zároveň i to, že žalobcem poskytnuté finanční prostředky budou zhodnoceny a v budoucnu budou použity pro potřeby nezletilého. Při výpočtu dlužného

výživného pak okresní soud zohlednil částky, které otec v minulosti ve prospěch XXX skutečně vynaložil, XXX.

16. O nákladech řízení rozhodl okresní soud podle § 148 odst. 1 o. s. ř. (ve vztahu k nákladům státu) a podle 142 odst. 1 o. s. ř. a § 23 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále též z. ř. s.) (ve vztahu mezi účastníky řízení).
17. Proti uvedenému rozsudku podal včasné odvolání otec. Namítal, že okresní soud nesprávně zhodnotil otázku nejlepšího zájmu XXX. Poukázal na to, že nepožadoval okamžité svěřeni XXX do své péče, nýbrž stanovení postupného navykacího režimu k přechodu XXX do péče otce. Již od ledna 2016 se snažil zajistit pro XXX XXX. Proto se otec též musel návrhem z června 2016 domáhat soudní úpravy styku s XXX. XXX.
18. Otec poukázal na to, že matka o péči o XXX XXX. XXX
19. Dále měl otec výhrady k stanovenému výživnému. První tři měsíce života XXX ještě rodiče vedli společnou domácnost a otec hradil veškeré jeho potřeby. Otec neměl v době, kdy byl okresním soudem vyzván k doložení příjmů za roky 2015 a následující, ještě k dispozici příslušná daňová přiznání. XXX. Výživné by přitom mělo být stanoveno tak, aby odpovídalo odůvodněným potřebám XXX, a mělo by odrážet i výchovné postoje rodičů vzhledem k tomu, kolik prostředků by dítě mělo mít v tom kterém věku k dispozici, a naopak by nemělo vést dítě k deformaci životních hodnot.
20. Bez ohledu na výši výživného by to pak neměla být pěstounka, kdo by měl rozhodovat o použití výživného v částkách přesahujících uspokojování běžných potřeb XXX. Pěstoun je povinen a oprávněn o dítě pečovat a může rozhodovat pouze o běžných záležitostech dítěte, zatímco ve všech ostatních je zachována rodičovská zodpovědnost. Nakládání s částkou přesahující 900 000 Kč rozhodně není běžnou záležitostí, byť by i pěstounka byla v tomto nakládání omezena souhlasem soudu.
21. Konečně měl otec za to, že vzhledem k majetkovým poměrům matky, která je vlastníci bytu v XXX, by mělo být výživné stanoveno i matce. Otec proto navrhl, aby krajský soud změnil odvoláním napadený rozsudek tak, že svěří XXX do péče otce s postupným navykacím režimem, že stanoví, že dluh na výživném otci nevznikl, a že matka je povinna přispívat na výživu XXX částkou, kterou ponechal na úvaze soudu.
22. Matka se k odvolání vyjádřila tak, že rozsudek okresního soudu považuje za správný. Okresní soud správně zohlednil nejlepší zájem XXX a přihlédl k tomu, že XXX je od narození vychováván v českém prostředí, otce příliš nezná, a není na místě ho násilně vytrhávat z tohoto prostředí. XXX. Podle matky nemá ve skutečnosti otec zájem o převzetí péče o XXX, XXX. XXX. Matka měla proto za to, že je na místě XXX ponechat v pěstounské péči jeho babičky.
23. XXX.
24. Pěstounka se k odvolání vyjádřila tak, že podle jejího názoru otec nebyl aktivní při vytváření vztahu s XXX, XXX. Navykací režim by pak měl předcházet svěřeni XXX do péče otce, nikoli jej následovat.
25. Opatrovník se k odvolání vyjádřil tak, že péče biologického rodiče by měla mít přednost před péčí pěstounskou. Není však žádoucí XXX bez dalšího vytrhávat z jeho současného rodinného prostředí. Je naopak žádoucí nastavit určitou formu navykacího režimu a odbourat jazykovou bariéru, k čemuž by mohlo dojít v souvisejícím řízení, v němž je u okresního soudu rozhodováno o styku otce s XXX. Poté, kdy bude navykací režim dokončen, je možné svěřit XXX do péče otce.
26. V průběhu odvolacího řízení uzavřeli rodiče a pěstounka dohodu, podle níž by měl být XXX svěřen do péče XXX jako pěstounky, otec se zavázal přispívat na jeho výživu částkou 400 EUR

měsíčně k rukám pěstounky, uhradit dluh na výživném splatném na účet Úřadu práce ČR, matce se výživné nestanovilo, a pěstounka se zavázala o XXX řádně starat, pravidelně informovat otce o všech podstatných záležitostech týkajících se XXX, rozhodovat o podstatných záležitostech v součinnosti s rodiči, a pouštět XXX. Rodiče i pěstounka navrhli, aby krajský soud tuto dohodu schválil, k čemuž se připojil i opatrovník.

27. Krajský soud přezkoumal odvoláním napadený rozsudek, a to jak z pohledu odvolacích námitek, tak ze všech ostatních přípustných odvolacích důvodů, byť v odvolání neuvedených (§ 212a odst. 1 o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání je z části opodstatněné.
28. Okresní soud správně a v potřebném rozsahu zjistil skutkový stav věci, a jeho skutkové závěry ve stručnosti popsané výše proto krajský soud zcela převzal. Krajský soud doplnil dokazování ohledně skutečností, které nastaly nebo vyšly najevo v průběhu odvolacího řízení.
29. Krajský soud zejména z připojeného spisu Okresního soudu v Pardubicích sp. zn. 24 P 40/2014 zjistil, že mezi otcem a pěstounkou přetrvávaly i po vyhlášení rozsudku okresního soudu v této věci XXX Okresní soud proto opakovaně v první polovině roku 2018 nařizoval na návrh otce předběžná opatření, kterými styk upravoval. Posléze okresní soud upravil styk rozsudkem ze dne 1.6.2018 č. j. 24 P 40/2014-518 tak, že ke styku mělo docházet jednou za dva týdny, a jeho rozsah byl postupně rozšiřován, od čtvrtka odpoledne a víkendu, přes období od čtvrtka odpoledne do neděle, až po období od pondělí odpoledne do neděle večer; dále byl upraven styk o prázdninách. XXX. Dále byl upraven nepřímý styk prostřednictvím telekomunikačních zařízení vždy na 20 minut dvakrát týdně. Rozsudek byl předběžně vykonatelný.
30. Ze zprávy Města XXX ze dne 28.2.2018 krajský soud zjistil, že otec je osobou XXX, má zajištěný příjem, žije XXX
31. Účastníci řízení při jednání krajského soudu dne 11.10.2018 shodně prohlásili, že se po vyhlášení rozsudku okresního soudu ve věci úpravy styku, tj. po 1.6.2018, dosud neuskutečnil žádný styk otce s XXX, a to výhradně z důvodů na otcově straně. Tyto skutečnosti vyplývají i ze zprávy Magistrátu města Pardubic ze dne 24.9.2018, který měl zajišťovat asistenci u styků otce s XXX. XXX XXX. Dále při jednání krajského soudu v březnu 2018 účastníci shodně prohlásili, že otec od rozhodnutí okresního soudu přispěl na výživu XXX k rukám pěstounky 5 x 400 EUR. XXX.
32. XXX. K poměrům matky krajský soud zjistil, že bydlí XXX.
33. Podle § 958 odst. 1 o. z. nemůže-li o dítě osobně pečovat žádný z rodičů ani poručník, může soud svěřit dítě do osobní péče pěstounovi.
34. Podle § 959 odst. 1 o. z. o pěstounské péči může soud rozhodnout na dobu, po kterou trvá překážka bránící rodičům v osobní péči o dítě. Podle odst. 2 rodič může požadovat dítě zpět do své osobní péče. Soud návrhu vyhoví, pokud je to v souladu se zájmy dítěte.
35. Podle § 961 odst. 1 o. z. svěřením dítěte do pěstounské péče nemá vliv na trvání vyživovací povinnosti rodičů k dítěti. Soud stanoví rodičům rozsah výživného s ohledem na jejich možnosti, schopnosti a majetkové poměry a odůvodněné potřeby dítěte. Podle odst. 2 náleží-li dítěti příspěvek na úhradu jeho potřeb podle jiného zákona, přechází právo dítěte na stát. Je-li výživné vyšší než tento příspěvek, náleží rozdíl dítěti. Soud rozhodne o způsobu platby a o hospodaření s výživným.
36. Předně krajský soud konstatuje, že o svěřením dítěte do pěstounské péče či o ponechání dítěte v takové péči nelze uzavřít dohodu rodičů a pěstouna. O pěstounské péči vždy rozhoduje soud, a to jen při splnění zákonných podmínek (srov. např. § 962 odst. 1 o.z.). Proto krajský soud nemohl vyhovět návrhu účastníků na schválení jejich dohody předložené při jednání dne 11.10.2018.

37. Dále okresní soud po právní stránce dospěl ke správnému závěru, že je na místě, aby byl XXX i nadále svěřen do pěstounské péče své babičky. Jakkoli je nepochybně nutné zásadně upřednostnit péči rodiče před péčí pěstounskou, přesto mohou existovat výjimky z této zásady, jsou-li dány určité specifické okolnosti, za nichž by zrušení pěstounské péče bylo v rozporu se zájmy dítěte, jak nepochybně vyplývá z ustanovení § 959 odst. 2 o.z. Takové okolnosti v daném případě existují. Okresní soud správně poukázal na to, že pěstounka je XXX příbuznou osobou, a to dokonce po rodičích tou vůbec nejbližší dospělou příbuznou a XXX si k ní vytvořil silný citový vztah. Vytržením ze stávajícího výchovného prostředí by tento vztah byl narušen, stejně jako úzký vztah XXX k jeho XXX. Navíc, dokud je XXX u pěstounky, je i v relativně pravidelném kontaktu se svou matkou. XXX, a sám z tohoto důvodu již na svěřeni XXX do péče netrvá, pak je jednoznačně na místě potvrdit výrok II. rozsudku okresního soudu o svěřeni XXX do pěstounské péče podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný.
38. Okresní soud však pochybil, pokud stanovil otci mimořádně vysoké výživné. Jakkoli by z dikce ustanovení § 961 odst. 1 o. z. mohlo být dovozováno, že výživné pro dítě v pěstounské péči by mělo být stanoveno podle stejných zásad jako v případech svěřeni dítěte do péče jednoho z rodičů, přesto má krajský soud za to, že tomu tak být nemusí. I přes existenci pěstounské péče je rodič i nadále zákonným zástupcem dítěte a je zachováno jeho právo pečovat o jmění dítěte, není-li rozhodnuto jinak (srov. § 896 o.z.). Naopak úkolem pěstouna je primárně přímo osobně pečovat o dítě a zastupovat jej pouze v běžných záležitostech. Není žádného důvodu, aby v daném případě, kdy otec, jinak zcela schopný obstarávat majetkové záležitosti týkající se XXX, projevoval o XXX nepochybný zájem, a jen mimořádné okolnosti popsané výše vedly soud k ponechání XXX v pěstounské péči, bylo otci ukládáno platit výživné, které zjevně přesahuje běžné potřeby XXX, a nakládání s velmi vysokými částkami takto vyměřenými svěřováno pěstounce (byť podmíněno souhlasem soudu).
39. Z uvedeného důvodu, a s přihlédnutím k dohodě předložené krajskému soudu, proto dospěl krajský soud k závěru, že zákonným kritériím v daném případě odpovídá výživné v celkové výši 15 000 Kč měsíčně. Tato částka nepochybně pokryje i velmi široce pojaté XXX potřeby, ostatně je až trojnásobná oproti zákonnému příspěvku na úhradu potřeb dítěte v pěstounské péči. Do výše tohoto příspěvku pak právo na výživné přechází na stát. Výše příspěvku je upravena ustanovením § 47f zák. č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, tak, že do 31.12.2017 činila jeho výše pro dítě do šesti let věku 4 500 Kč měsíčně, od 1.1.2018 pak pro stejné dítě 4 950 Kč měsíčně a pro dítě od šesti do dvanácti let 6 105 Kč měsíčně. Proto krajský soud podle § 220 odst. 1 a 2 o.s.ř. změnil výroky rozsudku okresního soudu o výživném otce tak, jak je uvedeno shora.
40. Mezi rodiči a pěstounkou bylo nesporné, že otec svou vyživovací povinnost v rozsahu výživného splatného k rukám matky a pěstounky do doby uzavření jejich dohody splnil. Naopak bylo nepochybné, že otec dosud nezaplatil na účet Úřadu práce ČR žádné výživné v rozsahu, v jakém právo na toto výživné přešlo na stát. Výše tohoto výživného činí za období od 23.7.2015 do 31.10.2018 částku $(9/31 \times 4500) + 29 \times 4500 + 5 \times 4950 + 5 \times 6105 = 187\,081,50$ Kč. Proto krajský soud podle § 220 odst. 1 a 2 o. s.ř. změnil výroky rozsudku okresního soudu o dlužném výživném, jak je uvedeno shora.
41. Konečně krajský soud dospěl k závěru, že okresní soud správně zjistil skutkové okolnosti týkající se možností a schopností matky platit výživné, a tyto také správně posoudil po právní stránce. Vzhledem k tomu, že v tomto směru nedoznaly poměry matky změny ani v průběhu odvolacího řízení, krajský soud potvrdil výrok XI. rozsudku okresního soudu podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný.
42. Vzhledem ke změně rozsudku okresního soudu musel krajský soud podle § 224 odst. 2 o.s.ř. znovu rozhodnout o nákladech řízení před okresním soudem, nicméně pouze o těch, které se

netýkaly již pravomocně skončeného řízení o určení otcovství. Dále krajský soud rozhodl podle § 224 odst. 1 o.s.ř. též o nákladech odvolacího řízení. Podle § 148 odst. 1 o.s.ř. nemá v daném případě stát právo na náhradu nákladů řízení. Pro účastníky řízení pak platí totéž podle § 23 z.ř.s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat splnění návrhem na soudní výkon rozhodnutí či exekuci.

Pardubice 18. října 2018

JUDr. Bořivoj Hájek v. r.
předseda senátu